

ע"פ 745/18 - מנחם מנדל סעדון, כ"ט בחשון התשפ"א נגד מדינת ישראל, המתלוננת

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 745/18

לפני:

כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ג' קרא
כבוד השופט א' שטיין

המערער:

מנחם מנדל סעדון

נגד

המשיבות:

1. מדינת ישראל
2. המתלוננת

ערעור על הכרעת דינו מיום 5.7.2017 וגזר דינו מיום 18.1.2018 של בית המשפט המחוזי בבאר שבע בתפ"ח 1298-07-15 שניתנו על ידי כב' השופטים חני סלוטקי, אלון אינפלד ואריאל חזק

תאריך הישיבה:

כ"ט בחשון התשפ"א (161020)

בשם המערער:

עו"ד אלון אייזנברג
עו"ד לינור בן אוליאל

בשם המשיבות:

פסק-דין

השופט ג' קרא:

עמוד 1

ערעור על הכרעת הדין וגזר הדין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטים ח' סלוטקי, א' אינפלד ו- א' חזק) בתפ"ח 1298-07-15.

כללי

1. מלכתחילה הופנה הערעור נגד הכרעת הדין ונגד גזר הדין גם יחד. אולם לאחר שנשמעו טענות הצדדים בדיון לפנינו, קיבל המערער את המלצתנו וחזר בו מהערעור על הכרעת הדין.
2. המערער הורשע לאחר שנשמעו ראיות בשתי עבירות של אינוס (לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין; להלן: החוק), בשלוש עבירות של מעשה סדום (לפי סעיף 347(ב) לחוק) ובשלוש עבירות של מעשה מגונה (לפי סעיף 348(ג) לחוק).
3. ביום 18.1.2018 גזר בית המשפט המחוזי את דינו של המערער ודן אותו לעונש של 9 שנות מאסר בניכוי ימי מעצרו, מאסר מותנה ופיצוי למתלוננת בסך של 100,000 ש"ח.

עובדות כתב האישום

4. העבירות בוצעו בקטינה כבת 17 (להלן: הקטינה או המתלוננת), קרובת משפחתה של בת זוג, אשר התגוררה בדירת בני הזוג במועדים הרלוונטיים לכתב האישום. המעשים בוצעו על ידי המערער בשלוש הזדמנויות שונות בפרק זמן של ארבעה ימים. באישום הראשון ביצע המערער בקטינה עבירות של אינוס, מעשים מגונים ומעשה סדום, אף כי ביקשה ממנו שיפסיק. המעשים בוצעו לאחר שהמערער השקה את הקטינה במשקה חריף ונתן לה טבליה שלאחריה חשה מסוחררת, ולאחר שווידא כי בת זוגו ישנה. באישום השני ביצע המערער בקטינה מעשה סדום ומעשים מגונים בעת שהיו לבדם בבית, ולאחר שביקשה ממנו שמה שקרה באירוע הראשון לא יחזור על עצמו. באישום השלישי ביצע המערער במתלוננת מעשה סדום ומעשים מגונים וכן מעשה אינוס, למרות בקשותיה שיחדל ממעשיו.

גזר דינו של בית המשפט המחוזי

5. בית המשפט עמד על הפגיעה בערכים המוגנים ועל מדיניות הענישה המחמירה הנוהגת בעבירות מין. בהקשר זה הובאה בחשבון הפגיעה בתחושת הביטחון של המתלוננת במשפחתה הגרעינית, משהעבירות בוצעו בבית קרובי משפחתה, בשעה שקרובי המשפחה מצויים בסמוך. בית המשפט התייחס למדיניות הענישה המחמירה הנהוגה בעבירות מין, בייחוד שעה שהן מבוצעות בקטינים ואשר ככלל מחייבת עונשי מאסר ממושכים. בית המשפט בחן את נסיבות האירוע וקבע כי המערער ביצע בקטינה מעשים מיניים בשלוש הזדמנויות, תוך ניצול מצוקתה, מצבה המשפחתי המורכב, חששה מחשיפת המקרים בפני משפחתה וכן ניצול מעמדו כדמות דומיננטית במשפחה וניצול פערי הגילים ביניהם, משגילו היה כפול משלה. בית המשפט התייחס גם לתסקיר נפגעת העבירה ממנו עולה כי האירועים השליכו על מגוון תחומי חייה של הקטינה המתלוננת ועל ההתמודדות שנאלצה להתמודד בתקופה שבה היתה יכולה לצמוח ולהתפתח בחייה. על רקע כל אלו, העמיד בית המשפט את מתחם העונש ההולם על 7-12 שנות מאסר.

6. בקביעת העונש בתוך מתחם הענישה, עמד תחילה בית המשפט על נסיבותיו האישיות של המערער, ובהן העדר עבר פלילי, מצבו המשפחתי ושהייתו במעצר באיזוק אלקטרוני במשך 26 חודשים. יחד עם זאת, צוין כי דבריו של המערער לבית המשפט בטרם נגזר דינו, מלמדים כי לא הפנים את חומרת מעשיו וכי אינו מביע חרטה.

7. לאחר ששקל את כל אלו, דן בית המשפט את המערער לעונשים שפורטו לעיל.

טענות הצדדים

8. המערער עתר להקלה בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ובגובה הפיצוי למתלוננת, אולם במהלך הדיון לפנינו העמיד את ערעורו על חומרת עונש המאסר בפועל בלבד. לטענתו, מתחם העונש שנקבע חורג באופן קיצוני מהענישה הנוהגת במקרים דומים, בהינתן כי המעשים בוצעו בשלושה אירועים על פני ימים בודדים; כי המתלוננת היתה קרובה בגילה לגיל בגירות; וכי לא התקיים קשר מיוחד בינו לבין המתלוננת. עוד טען המערער כי בעונש שנגזר עליו לא ניתן משקל מספק לנסיבותיו האישיות, לפגיעת העונש במשפחתו ולמעצרו הממושך באיזוק אלקטרוני ללא "חלונות", למעט יציאה לחדר האוכל, ללא כל הפרה. בעת הדיון לפנינו ביקש בא כוחו של המערער כי נעמיד את העונש על תחתית המתחם שנקבע, 7 שנות מאסר.

9. המשיבה מצידה טענה כי עונשו של המערער הולם את מעשיו החמורים ואת הנזק העצום שגרם למתלוננת ואין להקל עימו, וכן עמדה על הצורך בלקיחת אחריות מצד המערער כדי להקל על המתלוננת בהתמודדותה.

תסקיר נפגעת העבירה

10. לעיונו הוגש תסקיר נפגעת העבירה, ועל מנת שלא לפגוע בפרטיות המתלוננת נאמר רק כי הוא מלמד כי מעשי המערער הסיטו את חייה ממסלולם ופגעו בה פגיעה קשה וכואבת באופן המחייב, על פי ההערכה, מענה טיפולי. כמו כן, הודגש הצורך בהכרה חברתית כנפגעת על ידי המערער.

דיון והכרעה

11. לאחר ששקלנו את טענות המערער ואת עמדת המשיבה ועיינו בהודעת הערעור ובצירופותיה וכן בתסקיר נפגעת העבירה, מצאנו להקל במידת מה מהעונש שנגזר על המערער, וזאת מן הטעמים הבאים.

12. כשלעצמו, עונשו של המערער הולם את חומרת מעשיו ואת הנזקים הקשים שגרם במעשיו למתלוננת בכל מישורי חייה, בנקודת זמן סמוכה לתחילת חייה הבוגרים, שבאים לידי ביטוי בכך שחייה הוסטו ממסלולם ונכפתה עליה התמודדות קשה, מייסרת וממושכת עם קשיים עצומים.

13. אולם, אף כי לא מצאנו בגזר הדין טעות מהותית או חריגה קיצונית מרמת הענישה הנוהגת או הראויה, שהן כידוע הנסיבות החריגות שבעטיין תתערב ערכאת הערעור בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית (ראו לעניין זה: ע"פ 55/20 רושורש נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (19.7.2020); ע"פ 9168/18 קשור נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (26.2.2019)), ראינו לתת משקל לחזרתו של המערער מערעורו על הכרעת הדין ומשקל נוסף לתקופת הזמן הממושכת של 26 חודשים בהם היה נתון המערער במעצר באיזוק אלקטרוני.

14. בנסיבות ביצוע המעשים, בגדרו של המעגל המשפחתי הקרוב וההשלכה שנודעה לכך על עמדת משפחתה הקרובה של המתלוננת כלפיה ועל יחסיהם עמה, יש בעצם חזרתו של המערער מערעורו על הכרעת הדין כדי להראות כי הוא חוזר בו מטענתו כאילו הסכימה המתלוננת למעשים ואף פיתתה אותו ויזמה אותם, ולאחר מכן ביקשה לנקום בו כשדרש שתעזוב את דירת בת זוגו, קרובת משפחתה, טענה שעליה ביסס את הגנתו ואת ערעורו על הכרעת הדין. משמעות הדבר היא כי המערער מקבל את הרשעתו במעשים שביצע שלא בהסכמתה של המתלוננת, על פי התיאור שפורט בכתב האישום ובהכרעת הדין המפורטת. הדבר עשוי, כך אנו מקווים ומאמינים, להקל על המתלוננת ולהועיל לה בהמשך התמודדותה הקשה והמורכבת, לרבות מול בני משפחתה. בעצם חזרתו בו מהערעור על הכרעת הדין מאשר המערער כי הוא ביצע במתלוננת את המעשים בניגוד לרצונה, למרות מחאותיה ותחינותיה שיחדל מהם, ותוך ניצול מצבה במערך המשפחתי הגרעיני באותה עת. תדע המתלוננת וידעו בני משפחתה, כי יש בכך אישור והכרה בתלונתה ובצדקתה ובהיותה קורבן.

15. לכן, מצטרפת, כאמור, תקופה של 26 חודשים, בה היה המערער עצור באיזוק אלקטרוני, בישיבה, ללא "חלונות" למעט יציאה לחדר האוכל, וללא כל הפרות. בנסיבות אלו, יש מקום ליתן משקל ממשי לתקופה ממושכת וחריגה של מעצר קפדני באיזוק אלקטרוני.

16. משכך, ובהצטרפם של שני שיקולים אלו גם יחד, מצאנו לקבל את הערעור ולהעמיד את עונשו של המערער על שמונה שנות מאסר. יתר רכיבי העונש, יעמדו בעינם.

ניתן היום, ח' בכסלו התשפ"א (24.11.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט